

DOMOLJUB

Izbirna vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 5 K 00 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 00 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uradništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstotina (šestina „Domoljubova“ širina 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Časovni promet poštno-branilniškega urada št. 824.797.

Štev. 35.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1907.

Leto XX.

O Turkih.

V politiki je veliko hinavščine. Nikjer se to tako jasno ne kaže, kakor v tako imenovani zunanji politiki, kjer se gre za razmerje ene države do druge. Ravno o tem se pa splošno malo piše in tudi v našem državnem zboru malo govori. Zdaj ko imamo ljudski državni zbor bo moralo biti tudi v tem oziru drugače; seveda se bodo pa tudi volivci morali za ta vprašanja bolj zanimati.

Za nas je predvsem važno, kaj bo s Turki. Kar imajo oblast in zemlje, so jo uropali kristjanom. Njihova država sloni na umorih in najgorjih grozovitostih. In vendar še obstoji. Krščanski Bulgari in Srbi nepopisno trpe; dan za dnem se dogajajo najhujše krutosti, pa vendar se resno nihče ne gane. Od bulgarskega rojaka smo slišali pred par leti to-le čudovito povest: Blizu Soluna je neki Turek onečastil krščansko ženo, umoril njenega moža in petero otrok. Turško sodišče ga je kaznovalo na en mesec zapora. Čez dober pol leta se pa ravno tega zverinskega človeka nastavili za kadija — turškega sodnika. Nasproti kristjanom so pa drugačni. Za najmanjšo stvarco v ječo

in ob samem sumu, da se pripravlja kak upor, smrtna kazen. Rusija in Avstrija sta se dogovorili v soglasju z drugimi državami, da napravita red v Macedoniji, kjer je bilo središče vseh teh umazanij in divjosti. Nastavili so se tuji krščanski policijski načelniki, a pravzaprav se bistveno ni nič doseglo, ker so sodišča še vedno v turških rokah. Ne moremo reči, da so turške postave kristjanom naravnost krivične; sultan namreč izda, ko pritiskajo nanj, vse polno postav, ki se glase navidez v prilog in varstvo kristjanov, toda nihče jih ne izpolnjuje. Če se pa zato prime turška vlada, pa pravi, da nima denarja za boljše uradništvo. Najbolj značilna je ta le reč izza zadnjega časa: Krščanske države so od konca julija letošnjega leta dovolile Turku, da sme od vsega tujega blaga pobirati tri odstotke carine več nego doslej, carina je doslej znašala osem odstotkov; odslej bo enajst. Tudi avstrijski državni zbor je to dovolil. Turek je namreč dejal, da v Macedoniji ne more zvršiti, kar se zahteva od njega, če se mu ne dovoli večja carina. Zdaj jo ima; razmere bodo pa gotovo take, kakršne so bile. Denar, ki ga bo dobil, bo porabil za druge reči. Saj n. pr. dozdej v Carjemgradu niti svo-

jega carinskega posloplja niso imeli. Blago je moralo, preden se je po turških colnarjih preiskalo, ostati v starih slabih ladjah na morju in je časih po šest mesecev in še več čakalo, preden je smelo na suho. Koliko se je pri tem izkvarilo, ni bilo Turku nič mar. Če bodo hoteli carinsko službo prav urediti, jim bo še zmanjkalo od dovoljenih treh odstotkov; za Macedonijo ne bo nič ostalo.

Edina pot, ki bi res kaj izdala, bi bila vzeti Turku, kar je oropal in ga zapoditi čez morje. Saj vemo, kako je bilo z Bosno in Hercegovino. Stoletja so ubogi zatirani kristjani svoje neznosne krivice pojasnjevali krščanskim vladarjem. Ti so res večkrat pritiskali sultane, da so izdali vsakovrstne lepe zakone kristjanom v varstvo, toda tem se je vedno slabše godilo, ker se turški paše in kadiji niso po njih prav nič ravnali. Red se je vsaj deloma napravil šele potem, ko je po sklepu berlinskega sestanka, kjer so bili zbrani zastopniki evropskih držav, Avstrija z ogromnimi žrtvami zasedla Bosno in Hercegovino. A zdaj nima nihče poguma, da bi ti dve državi odtrgal od Turškega; še vedno je na papirju sultan njim pravi vladar.

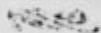
Za Macedonijo pa države nečejo storiti, kar so za Bosno in Hercegovino. Vsaka bi rada zase kak večji kos; in ker se pri tem ne zedinijo, trpi krščanski narod. To je hinavščina! Ravno zdaj beremo, da zastopniki krščanskih držav izjavljajo, da Turčija mora ostati kakor je in Turkom dopuščajo še vedno, da sodijo po svojem tudi kristjane. Ljudski duh v naši državni zbornici mora tudi v tem vprašanju iztrebiti hinavstvo iz politike in obnoviti staro načelo krščanskih narodov, ki se glasi: Turka ven!

Spored slovesnega kronanja Marije ne podobe na Brezjah.

Dne 31. avgusta bo na večer ob 6. uri priredila, potem pete litanije.

2. Na angelsko nedeljo, dne 1. septembra, bo ob 7. uri orgljana sveta maša; ob 9. uri se prinese pri ugodnem vremenu podoba na pripravljeni prostor pred cerkev; sledi slavnostni govor prevzvišenega gospoda knezoškofa; po govoru se vrši kronanje po obredniku; po kronanju procesija s kronano podobo po breškem polju. Podoba se prenese na veliki oltar, nato služi pontifikalna sveta maša. Zvečer ob 6. uri zopet govor s petimi litanijami. V celi osmini do Marijinega rojstva bo vsak dan ob 7. uri slovesna sveta maša in zvečer ob sedmih pete litanije. V celi osmini zamorejo romarji dobiti popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

Izobrazbi.

Kako so v starih časih sodili?

Že v najstarejših dobah, ko so se ljudje združevali, so spoznali potrebo po nekaki sodni oblasti, ki naj bi v slučajih preprirov razsojevala, kaj je prav in kaj ne. Ne smemo seveda misliti, da so že takoj v prvi dobi imeli bogve kako učeno sestavljene zakonike, kjer so bile zbrane vse postavbe. Vse znanje zakonov ni namreč bilo nikjer zapisano, ampak je živelo med narodom po ustnem izročilu. Kar so torej ljudje za dobro spoznali v enem slučaju tega ali onega prepira, tega so se držali in uporabljali pri vseh poznejših potrebah. Dandanes bi se čudili modrosti in dobremu spominu starih ljudij, ki so si lahko zapomnili celo vrsto zakonov. Če pa pomislimo, da je bilo vse staro pravosodje javno in splošno, pri katerem je morala sodelovati vsa zadruga ali celo cela župa, bomo lahko spoznali, da so se ljudje skoraj hočeš nočeš naučili postav.

Najvišjo sodno oblast je imel v najstarejših časih kralj. Tej njegovi oblasti se je pridružila še najvišja vojaška oblast in pri poganskih narodih tudi še najvišja duhovska.

Luč v pogansko postavodavstvo je posvetila, ko je Bog na višinah Sinajskih dal Mojzesu deset svojih zapovedi, ki so postale podlaga vsemu človeškemu pravosodju, posebno pa še krščanskemu.

Prvotno je imela vsaka župa (nemški Gau) svojo sodno upravo. Župa je več zadrug skupaj. Načelnik župe je župan ali knez. Zadrugo tvorijo ljudje ene krvi, ene družine, ki

ima vsaka svojega starejšino. Slovenci kakor vsi Slovani sploh in tudi Nemci ter drugi azijski narodi so živeli v takih zadrugah in župah. Na gotove čase se je zbrala vsa župa na obširni planjavi, najrajši ob vznožju kake gore, k zborovanju. Vsak svoboden mož je moral biti navzoč. Ob takih prilikah se je govorilo o vseh kor stnih stvareh in tudi razsojevalo prep're. Vsakdo je svojo obtožbo izpovedal javno. Vsak prost mož je smel predlagati kaznen, ki je bila veljavna šele tedaj, ako ji je vsa skupščina pritrdila. Takim zborom je predsedoval župan ali pa starejšina. V izrednih stvareh se je sešel zapovedani zbor, katerega se pa ni bilo treba vsem udeležiti, ker so se obravnavale manj važne stvari.

Kazni so bile hude, združene z raznimi mukami, n. pr. odsekavanje rok, nosov, ušes, potopitev v močvirje, obešanje itd. Izdajavce so nasajali na kole in jih podžigali. Sploh so zahrbtno hudodelce veliko huje kaznovali, kot pa onega, ki je n. pr. ob belem dnevu ropal, moril ali pa požgal. Nam se bo to čudno zdelo, ali pri naravi takratnih bojaželjnih ljudi ni bilo to nič čudnega. Neke viteška čast in moč sta zahtevali, da naj vsakdo, ki že hoče storiti hudodelstvo, to tudi pred vsem svetom brani. Ako je torej kak nasilen ropar izvršil svoj zločin, je bilo njegovo dejanje na las isto, kot enak zločin kakega zahrbtnega napadalca, katerega je ta storil iz strahu pred ljudmi ponoči. Zločina sta se razlikovala le v tem, da je enega storil hraber ropar, ki se je junaško branil proti preganjavcem, drugega pa mehkužen zahrbtni postopač, ki je takoj zbehal.

Neločljiv del tedanjega pravosodstva je pa bila krvna osveta ali maščevanje. Ta navada je bila v ljudstvu tako ukoreninjena, da so jo pripoznali za nekako sveto pravico posameznikovo ali pa cele zadruge. Ako je torej kak hudodelec kakega zadrugarja (člana zadruge) telesno poškodoval ali celo ubil, se je cela zadruga umorjenega vzdignila nad krivca in ga tudi ubila. Takratna postava je rekla: kri za kri, zob za zob, in tako je bil krivec vedno kaznovan. V raznih slučajih se je pa hudodelec lahko odkupil. Za vsakega prostega človeka kakor tudi za vsako rano, so bile določene stalne cene, po katerih je moral zločinec uravnati svojo odkupnino. Danes imajo krvno osvetlo še v Črni gori.

Površen pregled starega pravosodstva nam priča, da so bile vse postavbe tako prikrojene, kakor je duša ljudstva, ki je bilo zelo npravno in verno, čutila.

Stara sodišča, ki so se vršila na ljudskih zborih, niso torej poznala nikakih porotnikov, kakor jih imamo danes. Na način in mero kazni je smel vplivati vsakdo. Prvo tako npravno, podobno našim porotam, je vpeljal cesar Karol Veliki, vladar Frankov od l. 768 do 814. Določil je za vsako grofovino (ali župo) osebe, ki so imele stalen posel nekakega porotništva. Ker je postala dolžnost vseh prostih mož, vsled katere je moral vsakdo priti k ljudskim zborom, vedno nadležnejša, je tudi odredil, da naj na take shode prihajajo samo premožnejši.

Sčasoma se je po celem nemškem cesarstvu, h kateremu je pripadala tudi naša Avstrija za kratek čas, razširila enotna sodnijska uprava, in vse nove odredbe, ki so jih izdajali nemški vladarji in za njimi avstrijski, so imele tudi pri nas Slovincih veljavo.

Poleg teh ljudskih sodišč je bilo še kraljevo sodišče, pri katerem pa niso veljali navadni pravni zakoni kot pri ljudskih, ampak zmernejši in milejši. Ljudsko pravo ni poznalo nikakih okoliščin, ali vsaj le malo, dočim se je kraljevo sodišče oziralo na vse razloge. Po našem je bilo torej to sodišče »napredno«, med tem, ko se je ljudstvo držalo

starih misli in se le težko poprijelo »novih naziranj«.

Okoli leta 900 po Krstu so se na političnem obzorju nemškega kraljestva godile važne izpremembe. Velika moč prejšnjih vladarjev se je krhala in slabila. Razni nemški vojvode, ki so morali poprej precej od svoje oblasti odstopiti svojemu cesarju, so sedaj pridobivali vedno večjo moč in neodvisnost. Svoja vojvodstva so si uredili po svoje in dali domačemu pravu pri domačih sodiščih edin in odločujoče mesto. Kolikor samostojnih vojvodstev in kneževin, toliko različnih pravosodstev.

Poleg te krajevne različnosti nemškega prava je stopila še stanovska razlika. Vsak stan je imel svoja stanovska sodišča, pri katerih se je sodilo po posebnih postavah. Naj omenim le par primerov. Meščani so imeli svoje mesto sodišče, ki je imelo drugačne določbe, kot pa n. pr. deželno. Kmet je bil podvržen graščinski sodni oblasti, v večjih stvareh pa deželnemu sodišču. Vitez in vojak so imeli zopet svoje pravo, službeno ali dvorsko. Duhovščina je bila podvržena le duhovskim sodiščem, velemožna gospoda, knezi in grofje pa zopet svojemu. Ker je moralo biti pravosodstvo za vsak stan posebej pri kroženo, si lahko vsakdo misli, kaka mešanica je vladala v pravu. Nazadnje tudi ni manjkalo zadrugnih sodišč. Vsaka obrt, vsako rokodelstvo se je združilo v društva (zadruge), ki so imele svoje lastne statute ali pravila in strogo organovano vzajemnost. Vse člane kake (krojaške, mizarske, ključarske) zadruge je sodilo lastno (krojaško) sodišče. Čez hlapce in sužnje je zopet le njihov gospod imel vso sodno oblast. V kazenskih zadevah so pa bili podvrženi javnim deželnim sodiščem.

II.

Kakor prej, so bila tudi v srednjem veku sodišča zbor nekakih porotnikov, ki so imeli pravzaprav posej sojenja. Predsednik tega sodišča ni bil v pravem pomenu besede sodnik, ampak le voditelj zborovanja. V tem času se je tudi začel rabiti pojem jednakovrednosti, to se pravi, da so morali biti predsednik sodišča, porotniki in sploh vsi drugi, ki so se udeležili sodnega zborovanja istega stanu kot toženec. Če je bil na pr. tožen kak vitez, je moral biti porotniški zbor vsaj viteškega stanu. Manjvredni, ali boljše rečeno nižji niso smeli v šlega soditi.

Poleg teh sodišč, ki so bila osnovana od vsakega stanu zase in so bila torej zasebna ali privatna, ima pa srednji vek še javna sodišča in to so predvsem deželna. Tu sem so se stekale predvsem vse večje zadeve, bodisi krvne ali druge. Sodilo se je po deželnem pravu. Sodniki so bili v službi deželnega kneza. Vsa ta sodišča so bila pod kraljevim varstvom in sodili so v njegovem imenu. Tem sodiščem bi lahko priznali prvo instanco (stopinjo). Začetkom so imeli pri teh deželnih sodiščih pravico tudi kmetje, ali kmalu so jo izgubili in deželna (grofovska sodišča) so veljala le za viteze, dočim so se morali kmetje zateči k nižjim okrajnim sodiščem.

Druga višja instanca od deželnih sodišč so bila vojvodska ali kneževska sodišča, kamor se je lahko vsakdo pritožil, ako je mislil, da se mu je pri prvi obravnavi zgodila krivica.

Najvišja stopinja je pa bilo kraljevo sodišče, ali državno dvorno sodišče. Predsedoval mu je kralj ali pa njegov namestnik, dvorni grof. To sodišče ni imelo stalnega sedeža, ampak je takorekoč »romalo« s kraljevim dvorom semtertja. Kjer se je ravno kralj nahajal, ondaj je imel sodišče. Sodilo se je skoro po istih načelih kot pri ljudskih sodiščih.

Važna osnova, za ohranitev miru v državi so bila deželna mirovna sodišča, naperjena predvsem zoper roparske vitezove, ki niso imeli drugega dela, kot prežati ob cestah na potujoče trgovce, jih morati in jim jemati blago. Čudno se nam bo zdelo, da je bilo tako poboistvo sploh mogoče v onih časih. Če pa pomislimo, da je velikansko število srednjeveških vitezov, v mirnih časih le težko »shajalo«, ko ni bilo vojskinega plena, in da je bil vsak graščak skoro popolnoma neodvisen gospod, ki je delal, kar je hotel, bo lahko spoznati njihovo življenje, ki ni bilo večasih nič drugega, kot golo pretepavanje, male praske i. t. d.

Pri tej priložnosti naj omenim še nekaj zelo čudnih skrivnih sodišč, ko so nastala na Severnem Nemškem. Svojo oblast so dobili od kralja in razprostrla delovanje po vsej državi. Obravnave pri teh sodiščih so se vršile z neko slovesnostjo, ki jih je delala še bolj skrivnostne. Najprej so bila ta sodišča določena za krvne zadeve, a pozneje so se za nekaj časa raztegnila tudi na druge manjše stvari. Sodniki pri teh sodiščih so imeli neke tajnosti, za katere so vedeli le oni in nekatere druge osebe. Sodbe so se vršile tudi v tajnih prostorih. Ako je kdo hotel koga radi kekega hudodelstva zatožiti, je stopil pred sodnike tega skrivnega sodišča in slovesno izrekel obtožbo. Ti so jo vzeli na znanje in svečano tirali hudodelca pred se. Največkrat so ga kar dali umoriti. V onih časih te ni prišel kak sodniški birič pozvat pred sodišče, ampak ti tajni sodniki so poslali svoje zasledovalce kar po te. Ako te je zalotil kje, te je pograbil, zvezal in odgnal tajno. Ker so se dali sodniki tega sodišča podkupiti in tudi izrekli krivično sodbo, so se ljudje resno bali tega sodišča. Ako si namreč imel kak pod palcem, nisi bil nikdar varen, da te kak nepridiprav ne toži pred tem sodiščem, češ, da si denar ukradel. Zlasti verski pregreški so se hudo kaznovali. Srečen je bil vsakdo, ki je živ odnesel pete temu sodišču. Ker so se vsi ljudje tem sodnikom upirali, je bila polagoma ta strahotna ustanova odpravljena.

H koncu le še nekaj besed o copernicah. V srednjem veku je bilo babjeverstvo in vražarstvo tako razširjeno, da so se tudi trezni duhovi udajali ti nesrečni misli. Kmalu je bilo vse življenje zastrupljeno od nje in v vsakem kotu, v vsakem pregrešku so stikali z copernicami. Vse, kar niso pisarji in biriči mogli razumeti, so proglasili za čarovništvo in tako je skoro stotisoč nedolžnih ljudi moralo umreti za najstrašnejšimi mukami. Stare ženske, ki so morda z dobro vestjo nasvetovale temu ali onemu kako zdravilno zelišče, so bile že na glasu, da so s hudičem v zvez' in morale so na natezalnice in vage, kjer se je določilo ali so res krive ali ne. Pod mukami so rajši priznale, da so copernice, saj jih je čakal potem le en konec, namreč grmada. Ako je pa v svoji nedolžnosti tajila, da ni, so jo mučili do smrti. Luč v to temo je šele pozno posvetila. Zadnje copernico so sežgali v 18. stoletju. Natezalnica je pa odpravila pri nas v Avstriji cesarica Marija Terezija.

Kakor se torej vidi, ni bilo nemško pravosodje, po katerem so tudi pri nas sodili, nič kaj milo. Pokazalo se je mnogo pomanjkljivosti in nerabnosti, tako da so morali poseči po boljšem pravosodstvu. Leta 1495 se je pri nas razglasilo, da se naj sodi vse nekako po pravu, ki so ga imeli stari Rimljani. Žveči ob času Kristovega rojstva. To rimsko pravosodstvo, ki je bilo še čez 1500 let modernejše, kot pa nemško, je postalo podlaga vsemu postavodavstvu vseh evropskih narodov. Po njem se je preuredilo vse zastarelo in nerabno naše pravo. Učen' pravniko so dobili veljavo in vsa mesta pri sodiščih. Storjen je bil velik

korak naprej in vse raznolikosti, ki so vladale v nemškem postavodavstvu, so se umaknile krasni celoti rimskega, vse prevevajočega zasebnega (privatnega) prava.

Javno pravosodstvo je ostalo več ali manj prejšnje. Kazensko pravo je predružil cesar Karol V. po svojem velikem krvnem zakoniku, kjer so bile določene vse postave in kazni. Poleg čarovništva, za katero so bile postavljene kazni le tedaj, ako se je zgodila kaka škoda, je ta zakonik tudi obsegal postave glede kaznovanja krivovercev.

Znano je, da so v srednjem veku imeli inkvizicijo, to je, zasledovanje krivovercev, odpadnikov in očitnih grešnikov. Verske določbe so že same na sebi take ljudi obsodile, nazadnje jih je pa še svetna gosposka po svojih lastnih postavah kaznovala. Nasprotniki katoliške cerkve dolže nas, da je duhovščina trpinč la ljudi — krivoverce, medtem ko je ravno nasprotno res. Cerkev je take nesrečnike po svoje obsodila in jih morala potem izročiti gosposki. Ta jih je sežigala in na druge podobne načine mučila. Tako počenjanje je seveda najstrožje obsodbe vredno, ali v tedanjih časovnih okoliščinah je bilo to le žal preveč razširjeno.

Čas, ki je donal vsem strokam javnega življenja novega napredka, je tudi pravosodje polagoma prekršalo z milejšimi nazori in modernejšimi postavami. Zlasti cesarica Marija Terezija in njen sin Jožef II. sta tudi na tem zapuščenem polju velko storila. Da bi se po vseh naših deželah enako sodilo, je ustanovila cesarica na Dunaju vrhovno sodišče in izdala naredbo za sestavo novega enotnega zakonika. Natezalnico je odpravila 1776 v veliko zadoščenje sebi in drug'm.

Pod Jožefom so tvorila 1. stopnjo mestna tržna in grajska sodišča. Drugo instanco apelacijska, zadnjo pa vrhovno sodišče. Delili so se tudi upravni posli od sodnih, za katere so se ustanovili novi uradi. Deloval je cesar tudi na to, da so se sestavljali zakoniki in opravljalnik' na vseh delih pravosodstva. Česar ni on dokončal, to so izvršili nasledniki, zlasti Franc II. Občni državljanski zakonik iz leta 1811 je še danes nekoliko izpremenjen v veljavi.

Devetnajsto stoletje je tudi zastarelo lice tako zelo razdrobljenega pravosodstva popolnoma izpremenilo. Izginila so ona najrazličnejša sodišča, ki so redno delo večkrat omejevala. Na pogorišču privilegijev in drugačnih izjem pa so se sezidala enotna sodišča, veljavna za vse državljane, grofa ali kmeta, brez izjeme. Imamo sicer okrajna, okrožna in deželna sodišča in nadsodišča, ali one zmede, ki je prej oteževala delo, ni več. Naš kmet se sodišč boji. Prav ima. Le oni, ki se brez vse potrebe tako radi tožarijo, naj s' malo ogledajo postavo Božjo: »Ljubi svojega bližnjega,« pa bo vse drugače. V. P.

Političen pregled.

DEŽELNI ZBORI.

Na Dunaju se je vršil te dni pod predsedstvom ministrskega predsednika barona Becka ministrski svet, ki je imel določiti, kateri deželni zbori se jeseni skličejo in kateri ne. Sklenilo se je sledeče:

Deželni zbor dalmatinski in nižjeavstrijski se sn'eta 9., gališki, zgornjeavstrijski, solnograški, štajerski, koroški in šlezjski pa 16. septembra. Glede na moravski in bukovin-

ski deželni zbor se vlada še ni odločila; ravno tako se ni še ničesar storilo glede na tirolski deželni zbor, ker se tozadevno vrše še pogovori med nemškimi in italijanskimi poslanci, od katerih je odvisno, ali se bo deželni zbor sklical ali ne. — Češki deželni zbor je koledno ministrski svet le sklenil sklicati, vendar je vlada vprašala se preje za mnenje češki deželni odbor. Ta se je izjavil, da je sklicanje z ozirom na važna gospodarska in melioracijska vprašanja potrebno. Tako bo češki deželni zbor sklican. Vendar po mnenju »Deutschnationale Korrespondenz« zasedanje tudi v gospodarskem oziru ne bo imelo uspeha, ker so češke deželne finance skrajno slabe. **O volivni reformi se ne bo obravnavalo;** tako od češkega deželnega zbora res ni kaj važnega pričakovati. Vlada ima pač svoje muhe, ki jih bo pa sčasoma že morala odpoditi, ker pač vsakdo uvidi, kaka »pravica« je to, da ima od 240 deželnih poslancev kmečko ljudstvo samo 47!

Kranjski deželni zbor bržkone ne bo sklican, ker ni zagotovljena njegova delavnost. Vsa čast našim liberalcem! Slovensko ljudstvo jim je hvaležno!

JUGOSLOVANSKI MINISTER.

Vse časopise sedaj govori in ugiblje o novem jugoslovanskem ministru-rojaku. Jugoslovani doslej nismo imeli svojega ministra. Sedaj pa so jugoslovanske stranke v parlamentu toliko mornve, da tudi tuje narodnosti pripoznavao upravičenost, da dobimo ministra-rojaka. — Mnogo se tudi ugiblje, na koga bo padlo vladino oko. Imenujejo se v prvi vrsti dr. Ploj, — o katerem pravi »Grazer Tagblatt«, da je le zato izdal »Slovenski klub« in prestopil v »Jugoslovanski klub«, da bi postal bolj sposoben za jugoslovanskega ministra — in dr. Šusteršič. — Imenovanje se izvrši bržkone še to jesen.

HRVAŠKO-OGRSKI SPOR.

Mažarji so v svojem boju proti Hrvatom pričeli popuščati. Kmalu se bo pokazalo, ali so to storili zato, ker jim gre slabo, ali pa je to dokaz predvide banove politike. Ogrski korespondenčni urad objavlja namreč sledeče: Na železniških progah se bodo na Hrvaškem nastavljali v prvi vrsti domačini; tudi se bo na Hrvaškem ustanovil tečaj za železniške uradnike in uslužbence. Na poljedelskem ministertvu se bo pa ustanovil posebni hrvaško-slovanski oddelek. — Vsi hrvaški politiki seveda teh mažarskih »koncesij« ne bodo hoteli sprejeti. Na vsak način so se stvari na Hrvaškem zelo zanimivo zasukale; najbližja prihodnost bo pokazala, kaj je Mažarje nagnilo k temu koraku. Skoro gotovo strah pred hrvaško koalicijo.

Postavo o regulaciji železničarskih plač in službeni pragmatiki je cesar že potrdil.

SPOR MED HRVAŠKO-SRBSKO KOALICIJO.

V hrvaški koaliciji se je pojavil spor. Srbska radikalna stranka je izstopila iz koalicije. Kot vzrok navaja to, da je ogrska vlada srbskim radikalcem obljubila, da imenuje za naslednika patriarha Brankovića škofa Zmejanovića, ako izstopijo iz koalicije. Baje izstopi iz hrvaške koalicije tudi precejšnji del hrvaške stranke prava, ki je nezadovoljna z neomejenim gospodstvom Polonyjevega prijatelja Supila.

Iz resolucionistične stranke sta izstopila poslanca Lisavac in dr. Krasojevič ter odložila svoje mandate.

Na cesarjevega rojstnega dne zvečer so se vršile v Zagrebu male demonstracije proti banu. Pravijo, da se ban za demonstracije ni dosti zmenil.

MAKEDONSKO VPRAŠANJE.

Bande v Makedoniji še vedno plenijo in ropajo. Bolgarska banda pod vodstvom Apostola je pri Skoplju vjela bogatega Juda Arona Malaba ter zahtevala zanj 5.000 turških lir odškodnine. — Turčija se trudi to gibanje zatreti; podpirajo jo pri tem velesile. Sestanek med Aerenthalom in Hardingom v Ischlu je pokazal, da so velesile edine glede na reforme v Makedoniji. Turčiji so pustile popolno svobodo, kar se tiče boja proti makedonskim bandam. Vtis v Carigradu je radi tega zelo ugoden.

POLITIČNO POMEBNI SESTANKI.

Dne 21. t. m. se je pripeljal iz Karlovičev varov v Marijanske Lazni francoski ministrski predsednik Klemensó obiskat kralja Edvarda angleškega. Sestanek ima namen sporočiti Klemensó-u uspehe sestankov v Vilhelmsöhne in v Ischlu. Glavni predmet pogovora so bili maroški nemiri.

Aerenthala je obiskal tudi rumunski ministrski predsednik Sturdza; sestanek je imel namen pogovoriti se o makedonskem vprašanju in poravnati prepir Rumunije s Turčijo. Slednje vprašanje se ni rešilo.

22. avgusta je pa prišel k Aerenthalu na Severnik italijanski minister za zunanje zadeve, Tittoni. Nekateri menijo, da je bil ta obisk le čin uljudnosti.

FRANCOSKA.

Odkar se je na Francoskem izvršila ločitev cerkve od države in je bila cerkev oropana vsega premoženja, je francoska duhovščina navezana samo na mlodare ljudstva. Posvetiti se duhovskemu stanu, se pravi, posvetiti se revščini. Ni čuda, da zatagadell manjka na Francoskem duhovskega naraščaja.

Razkolniško gibanje pa, ki se je pojavilo ob priliki razglasitve zakona o ločitvi cerkve od države, je sedaj popolnoma ponehalo. Duhovniki, ki so se tedaj svojim škofom uprli, so se jim zopet podvrgli. Tako ima francoska cerkev pri vseh žalostnih razmerah vsaj nekaj, česar se boje njeni sovražniki — edinost.

NA PORTUGALSLEM

so odkrili ob priliki nekega bombnega atentata zaroto proti kralju. Zarotnikov je bilo 30, ki pripadajo republikanski stranki. Sodba proti njim je bila izrečena na krovu neke križarke. Odneljali jih bodo na odgon na zadnjeindijske otoke.

MAROŠKI NEMIRI.

Uporni Kabili so 18. t. m. sporočili poveljniku francoske posadke v Kasablanki, generalu Drude, da bodo prihrumeli iz pogorja v mesto, ga razrušili in vse vojake poklali, ako se ne vdá. — To so maroški rodovi tudi storili 19. t. m. Ob 3. uri zjutraj so se čuli pred Kasablanko prvi strelji. Maročani so, zaupajoč na svojo premoč, pričeli se pomikati proti maloštevilnim Francozom. Njihove prednje straže so se vsled tega pričele umikati, ko so pa prišle v bližino glavne armade Drudove, so se obrnile in napadle 1000 maroških jezdecov. Obenem je napadla stotinja strelcev sovražno pehoto, približavši se jej na 600 metrov. Maročani so pričeli bežati; zmaga je bila francoska. — Španski vojaki, kar ji je v

Kasablanki, so medtem sedeli na ravnih strehah kasablanskih, gledali bitko in kadili cigarete. Še-le po bitki je prišel španski stotnik ponujati pomoči, kar so seveda Francozi hvaležno odklonili. — Francoski vojaki so po bitki po mestu grozovito ropali. Pri tem so jim pa pomagali tudi španski vojaki. Mesto je naravnost uničeno — Maročani pa ne odnehajo. Na levem krilu francoske vojske se vrše vedni spopadi. Štirje najvplivnejši rodovi južne Maroške se pripravljajo na pohod proti Kasablanki. Največja sreča za evropske vojake je needinost med maroškimi rodovi. Nekateri izmed teh so se izneverili staremu sultanu in oklicali novega vladarja Mulej Hafida. Ta je takoj v Marakesu odstavil vlado in ukrenil vse potrebno, da odide kar najpreje na sever proti evropskim četam z 20.000 jezdeci. General Drude vsled tega zahteva ojačenje svoje posadke. Ena ladja je že odšla v Kasablanko. Cela država Maroška stoji v znamenju boja proti Evropejcem, predvsem Francozom.

VII. MEDNARODNI SOCIALISTOVSKI KONGRES.

V Stuttgartu so se zbrali pretečeni teden socialni demokratje vseh dežela in narodov. Obravnavali so najraznovrstnejše stvari. Dnevni red je bil:

1. Razširjanje protivvojaške misli.
2. Naselbinsko vprašanje.
3. Razmerje med stranko in strokovnimi društvi.
4. Naseljevanje in izseljevanje.
5. Ženska volivna pravica.

Strankin načelnik nemške socialne demokracije je podal najprej pregled strank na Nemškem. Iz njegovega prezanimivega poročila je razvidno, da je najmočnejša stranka na Nemškem katoliški centrum (krščanski socialci), ki ima 100 mož v parlamentu. Liberalci v Nemčiji nimajo nobene bodočnosti. Socialna demokracija ima po vseh nemških deželnih zborih 136 poslancev, v državnem zboru jih sedi 43; socialno-demokratskih občinskih zastopov je danes v Nemčiji že 2000.

Nato se je govorilo o ženskem gibanju po posameznih deželah; kaj so se pa dogovorili, ni znano, ker so morali vsi nesocialisti zapustiti zborovanje.

V debati o protivvojaški misli je prišlo do ostrih preprirov. Najbolj sta si bila v laseh Francoz Hervé, ki je predlagal resolucijo, naj socialni demokratje v vsakem slučaju delajo proti vojski, če treba tudi s splošnim delavskim štrajkom, in vodja nemške socialne demokracije, Bebel, ki je predlagal zmernejšo resolucijo. Konečno se je sprejela resolucija v smislu Beblovem.

Glede druge točke o razmerju med strankami in strokovnimi društvi se bratci niso še mogli zediniti. Vprašanje je, ali je upravičeno in dopustljivo strokovno gibanje, ki ni socialno-demokratsko. Zares kočljivo vprašanje, kjer si bodo mnogi Marksisti s pametnejšimi revizionisti še segli v lase. Rešitev vprašanja se je odložila na pozneje.

O kolonialnem (naselniškem) vprašanju so se tudi posvetovali, pa nič sklenili. Resolucija, ki jo bodo predlagali, pravi, da socialisti ne obsojajo načeloma kolonialne politike. Socialistične stranke naj v parlamentu delajo na to, da se ustanovi mednarodna kolonialna pogodba glede na domačinsko pravo.

O čemur se socialni demokratje edino še strinjajo, je vprašanje o ženski volivni pravici. Pri obravnavi o tem vprašanju se je pa voditelju avstrijske socialne demokracije, dr. Adler-ju, slaba godila. Očitali so mu, da je capljaj za avstrijsko vlado, ki mu je namignila, da ne želi ženske volivne pravice, mesto da bi visoko dvignil zastavo z napisom: Vun

z žensko volivno pravico! Dr. Adler se izgovarja, da se boji klerikalnih žena, če bi se ta v Avstriji uvedla; drugi rudečkarji pa niso odobravalni njegovega početja, temveč so sklenili resolucijo, ki označuje njegovo taktiko za nedoslednost in nepravilnost.

Pri razpravi o predlogu dr. Ellenbogna glede na naseljevanje in izseljevanje delavcev je prišlo do velikih skandalov, ker se Angleži niso hoteli pokoriti sklepu večine, da se ima razgovor končati. Tako je tudi to vprašanje ostalo nerešeno. —

Kongres se bliža svojemu koncu, a socialni demokratje, ki so tako edini, kadar se gre za boj proti cerkvi, so pokazali veliko needinost, ne le v taktičnih, ampak tudi v načelnih vprašanjih. Izmed vseh teh točk dnevnega reda so se zediniili komaj v dveh vprašanjih, in še to, izvzemši žensko volivno pravico, le komaj, komaj. To je ona socialna demokracija, ki skuša dobiti tudi še verno delavstvo na svojo stran, češ, vera je privatna stvar, v resnici je pa mlodane edini nien na men, bojevati se zoper vero in cerkev. »Razkristjaniti sebe in potem še ljudstvo,« to je prvi njen namen, kakor priznava socialno-demokratsko glasilo »Il Lavoro«. »Socialna demokracija se ne sme bojevati proti duhovništvu samo na političnem polju,« tako pravi ta list, »ampak v prvi vrsti na verskem, ker nauk Kristusov docela nasprotuje socialističnemu.« — Zato v vernem slovenskem ljudstvu ni mesta za socialno demokracije.

F.

Listek. Ranoque.

Spisal P. Luis Coloña.
(Dalje.)

Pastir je razvil zavoj in pred začudenimi očmi se je prkazalo malo, napol nago bitje, katero je usmiljen pastir našel v pogorju. Otrok je spal. Mrzlica ga je še vedno tresla. Lahna rdečica mu je krasila lice, in njegov obrazek je bil videti zdrav in cvetoč. Vsi so se drenalji okrog majčkenega telesca, čudili so se otroku in ga milovali. Vsak bi ga rad gledal iz oči v oči; vsakemu se je zdelo, kakor bi gledal podobo, na kateri je naslikano nebeško Detece v jaslicah, okrog katerega molijo betlehemske pastirci . . .

Bartel je moral zdaj pripovedovati na dolgo in široko, kako, kdaj in kje je našel čudovitega najdenčka, in kaj mu je ta mogel povedati o svojem položaju, predno ga je napadla mrzlica. Pripovedoval je, da je dečku ime Ranoque, da je oče njegov umrl v ječi, da njegova mati Cachana živi skupaj z možem, katerega je imenoval »stric Canjo«, da obadva cestujeta po mestu in deželji ter se preživljata s petjem in igranjem na kitaro.

»Stric Canjo« — tako mu je baje pravil deček — me ni mogel trpeti in me je hotel že večkrat umoriti . . . in potem so me konečno zapeljali v pogorje, odšli so in me zapustili samega . . .

Vsi so poslušali z globokim in odkritim sočutjem to povest. Najbolj pa je bila ginjena uboga vdova. Sedela je na stolu, napol se je dvignila pokonci, roke je sklenila na hitro se dvigajočih prsih. Oči je široko razprla, in tako je poslušala povest starega pastirja do konca. Ko je stric Bartel nehal, je planila pokonci in k otroku kličoč:

»Čudež! Čudež se je zgodil! Ta tukaj je moj otrok! . . . Sveti Jožef ga mi je poslal in jaz ga vzprejem! . . .«

društvo v št. Juriju pri Kranju na Višarje, je zagotovljen. Iz Kranja pojde 15. septembra ob 11. uri 5 minut popoldne; prihod v Trbiž ob 2. uri 9 minut popoldne, iz Trbiža odhaja 16. septembra ob 12. uri 20 minut popoldne in dospje v Kranj ob 3. uri 15 minut popoldne. Vožnja semintja velja 2 K 60 vin. Od Kranja do Jesenice se bode ustavil na vsaki postaji. Natančen spored se bode še priobčil v »Domoljubu« in »Slovincu«.

g Brezje. Te dni vse govori o Brezjah, zato tudi jaz nekaj povem. Nekako meseca maja v tekočem letu je prišel v breški šagrad primeroma petdesetleten mož ter je začel ves vesel praviti s svetlo solzo v očeh: »Poglejte no, že dvajset let nisem mogel poklekniti in klečat! Kako pa zdaj lahko pokleknem! Bil sem tu pri sveti maši in poskušal krog oltarja po kolenih, pa koj ni šlo. Jaz sem pa še upal, še poskušal. Pri četrtem poskusu sem se pa kar z lahkoto plazil po že dolgo mi nezdravih kolenih.« — En gospod frančiškan ga je pred pričam vprašal, kdo je, ter je vse to bolj natančno zapisal. Mož je pa še ves vesel velikokrat pokleknil in vstal. Ker mu je bilo to tako lahko, je nad vse radosten zapuščal božjo pot. — V cerkveni kroniki je gotovo veliko takega, določnejše zapisanega. Naj pride v javnost. Kakor sliši mo, se že misli na »Popis božjega pota« v razširjeni izdaji. Prva izdaja bo kmalu stara deset let in se še dobi v breških prodajalnah in v zakristiji.

Dolenjske novice.

Iz ribniške doline.

d Shod »mladih« v Sodražici. Iz Sodražice se nam piše: V nedeljo, dne 18. t. m. je imel pri nas dr. Ravnihar jako klaverno shod. Dasi se je aranžer shoda toliko prizadel za obilo udeležbo ter samo v Slemenah poslal nad 30 plakatov, je skupaj spravil komaj sto oseb moškega spola, ki so se rekrutirali iz Sodražanov, Potočanov, Gregorcev in Gornikov. Trg sam je poslal na shod do 50 udeležnikov, kar je veliko premalo. Somišljeniki S. L. S. se shoda niso udeležili. Dr. Lavrenčič predlaga za predsednika Antona Lavrenčiča, 1. podpredsednika Ivana Lovšina, trgovca iz Ribnice, za 2. podpredsednika Jakoba Knavsca iz Loškega potoka, zapisnikarjem Jakoba Gregoriča iz Sodražice, ki je pa svoj posel jako malomarno opravljal; saj nismo mogli cel čas opaziti, da bi bil zapisal vsaj besedico na polu, ki je pred njim ležala. Prvi govori vodja »mladih«, dr. Ravnihar iz Ljubljane. Njegov gospodarski program je popolnoma sličen onemu S. L. S. Zlasti obžaluje razpor med jugoslovansko delegacijo na Dunaju, katerega je po njegovi misli kriv dr. Šusteršič, ki je že pred volitvijo govoril, da ne sprejme nobenega liberalca v svoj klub. Zato je sedaj ostal sam (ako odštejemo 15 drugih poslancev, ki sede z njim v istem klubu. Opomba poroč.) Hribar sedi v klubu, ki je bolj klkerikalen kakor Šusteršičev. Spominja se lepega shoda v Ribnici, kakoršen se današnji pri najboljši volji ne more imenovati. Ker je govoril brez navdušenja, je bil žalosten začetek kakor konec, zato se mu je prav štedljivo pri-trjevalo. Drugi govornik je govoril dokaj stvarno o domačih gospodarskih zadevah, ker ga je pa precej spomin zapuščal, tudi njegov govor ni napravil zaželenega vtisa. Nato nastopi znani Ivan Rus iz Loškega potoka. On obžaluje, da se shoda niso udeležili tudi nasprotniki. (Kajnega zato, da bi delali štafažo »mladim«, katerih je samih prepričlo število.)

Govori o postajališču v Zlebiču ter se zlasti navdušuje za dovlačnico iz Zlebiča v Sodražico. Čudimo se, da je gospod Rus tako pozabljive glave. Ali se več ne spominja, kako vlogo je igral glede na dovlačnico pred par leti? Takrat so se vsi sodraški liberalci zgrajali nad njegovim postopanjem; seveda so tudi oni na to pozabili, ker ga ni v nedeljo noben prijel za besedo. Po Rusovem govoru spravjo na oder bivšega župana iz Gore, Karola Knavsca, ki si gotovo še danes ni v stanu razložiti, kako je prišel v to družbo. Govoril je kakor ima navado napravljati napitnice po novih mašah in ženitninah, ter sklenil govor z besedami: »Če se tu več ne vidimo, se bomo pa onkraj groba«. G. Knavsca, ali niso te besede malo preklerikalne za liberalni shod. Srečno pot... Ako bi se bil sedaj shod končal, bi rekli, da je bil približno shod »gospodarske stranke«. Toda nekdo ni mogel mirovati, moral mu je pritisniti še liberalen pečat. Ta je bil predsednik shoda Anton Lavrenčič. Stresel je v sklepnih besedah vso jezo nad »klerikalci«. Najprej se loti dr. Lampeta, ki je meseca aprila govoril na tukajšnjem Jakličevem volivnem shodu. Potem okra-ka župana Bartola, ker ta ne mara plesati na njegovo muziko. Jezi ga, da je župan zunaj trga, kar bi bil v nasprotnem slučaju brez dvoma on. On je mnenja, da sodraško občino lahko vladajo Sodražani (recte sodraški liberalci), da torej ne potrebujejo, da bi jih kak gorenški kmet komandiral. Ker v odboru razun g. župnika ni nobenega drugega Gorenjca, je gotovo za njegovo spominsko knjigo namenil te duhovite besede. Da svet spozna, da je on še za kaj višjega namenjen, pravi o sebi, da čeprav je še mlad, politiko vendar tako dobro ali še bolje razume, kakor tak ki vsako nedeljo raz prižnice govori. Svojim manj inteligentnim razlaga besedo vseučilišče sledeče: Veste, univerza je taka šola, iz katere pridejo večji učenjaki, kakor so duhovni ali učitelji. Spomnil se je tudi svojega »dragega prijatelja« Drobniča, katerega kljub temu, da ga je dr. Ravnihar z obiskom počastil, ni bilo na shod. Med tukajšnjimi liberalci vlada splošno mnenje, da jim Anton Lavrenčič vselej vse pokvari, ter bi bilo bolje, da bi se on ne silil v javnost, ker mu mržnja do S. L. S. ne dá nikjer mirno nastopiti. V krajevni odbor gospodarske stranke so izvoljeni za občino Sodražico: Franc Hudolin, Janez Kovačič, Jože Oberstar, Anton Lavrenčič, Franc Pirc, Matevž Gruden in Matija Oblak; za občino Sv. Gregor: Janez Levstik iz Brinošce in Ant. Pirnat, vulgo Burc; za Loški potok niso nikogar volili, je to gotovo znamenje, da dr. Ravnihar v kratkem tudi tam poskusi svojo srečo. Želimo mu več uspeha, kakor ga je imel v Sodražici.

d Z Gore nad Sodražico. Kakor čujemo, se nekateri Gorniki niso mogli zdržati, da ne bi bili na povabilo aplenčarjevega Antona se udeležili shoda mladih v Sodražici. Manjkati ni smel znani »abstinent«; najbolj pa se spogledujemo, ker se govori, kako častno je zastopala našo občino na shodu takozvana »božja vojska«, katera se je celo pustila voliti v krajevni odbor »gospodarske stranke«. Ker so ji soobčani vse druge »štrene« porezali, da ji bodo »mladi« vsaj na vsako stran eno prišli. Jako pomilujemo tiste naše rojake, ki mislijo, da jim bodo razni Rusi in Lavrenčiči njihovo stanje izboljšali. Kako naj jim dajo to, česar sami nimajo. Kar žele doseči, doglegli bodo edinole po poslancih S. L. S. Čestitamo pa »mladim«, ker so ravno v osebi odbornika iz naše občine dobli tako izredno moč. On bo lahko veliko delal v odboru za stranko, saj s seboj itak nima ničesar opraviti, ker je — kotar. Volivno pravico ima za enkrat samo državni zbor, ker je že 21 let star.

d V Loškem potoku bodo »mladi liberalci« baje zborovali 15. septembra. Gospod Rus, le urno na delo, da jih več skupaj spravite, kakor jih je vaš prijatelj v Sodražici, drugače bo gospod dr. Ravnikar kmalu izgubil vse veselje nad ribniško dolino, od katere je toliko pričakoval.

d Shod mladih v Sodražici so s svojimi častimi osebami počastili in redke kmetov zagostili tudi sledeči kmetje iz Ribnice: dr. Schffrer, kancelist Spendé, trgovec Lušn, ter profesorja Marolt in Merhar. Prav, da so z raznimi damami pršli na pomoč svojim kmečkim sosedom v Sodražici, V enakem slučaju jim ti gotovo drage volje vrnejo.

d Iz Strug. Dne 17. t. m. nam je prinesla brzojavka iz Slavine tužno vest o smrti preblagega gospoda župnika Matija Prijatelja. Ker je prebлага duša od leta 1884. do 1900 pri nas služboval kot župnik, pa med tem mnogo v dušni in telesni blagor storil in žrtvoval, in bil zato pri nas v nepozabnem spominu, zato je tudi nas ta vest bridko zadel. Bog mu plačaj in daj mu večni mir in pokoj!

Iz raznih krajev Dolenjske.

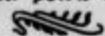
d Kmečka zveza za trebanjsko dekanljo bo imela v nedeljo, 1. septembra t. l. ob 3. popoldne shod na Mirni. Poročal bo g. državni poslanec dr. Hočevar. Drugi govorniki še niso določeni. Može, pridite na ta shod!

d V Sv. Križu pri Kostanjevici je začela s poslovanjem javna ljudska knjižnica pod vodstvom g. kaplana Vinko Kaučiča. Knjižnica je precej vsestranska in zadošča za enkrat našim potrebam. Ima mnogo lepih del nabožne, leposlovne in poučne vsebine raznih strok. K ustanovitvi in spolni tvi knjižnice so pripomogli blagi darovatelji knjig — med njimi zlasti gosp. župnik, ki je podaril knjižnici vse svoje slovenske knjige, in oba gg. kaplana. Knjižnica je dobro došla med drugim dijakom na počitnicah, ki se skušajo kar najbrž seznaniti z domačo književnostjo, da jih ne osramote priprosti kmečki čitatelji. Bodi knjižnica uspešno sredstvo k duševnemu in gospodarskemu napredku in plemenito razvedrilo našega kraja. — Knjižnica se nahaja v kaplaniji. Oddajajo se knjige zlasti v nedeljo po 10. maši in po litanijah pa tudi sicer vsak dan, kadar je doma knjižnični vodja gospod kaplan Vinko Kavčič.

g Rateče pri Beli peči. Pijančevanje je pri nas zelo razširjeno. Stiri gostilne so sedaj v vasi in po vseh je sedaj ob nedeljah in praznikih, večkrat tudi ob delavnikih tako natlačeno pijancev, kakor žvepljenk v škatljici. Zlasti v neki krčmi je celo med službo božjo tako razgrajanje, da je treba to očitno grajati. Nekateri prečujejo cele noči v tej gostilni; seveda, saj ni nobene policijske ure in dela se, kakor se hoče. Keđaj se bodo ljudem oči odprle, da ne bodo več nosili svojih težko prisluzenih krajcarjev le nekaterim, ki se debelijo in mastijo, ubogo ljudstvo pa propada!

d Iz Št. Ruperta. Dne 31. avgusta bode semenj na Veseli gori, kamor ste kupci vabljeni, ker se na ta semenj velko živine prižene. V nedeljo dne 1. septembra je pa cerkveni shod v lepi cerkvi na Veseli gori, z božjo službo ob 10. uri.

d Čatež. Stanislav Kotar, s'n spoštovanega posestnika in cerkvenega ključarja na Čatežu pri Trebnjem, Josipa Kotarja, zavedni pristaš S. L. S., je 15. t. m. nesrečno umrl. Vtopil se je pri vojakih na potu iz Celovca v Velikovec. Nesrečna vojaščina! Rajniki je bil upanje in ponos svojim starišem, vzoren mladenci, kakoršni naj bi bili vsi slovenski fantje: bogoljuben in napreden, v pravem pomenu besede. Od žalosti potrti oče se tolaži le s

kmalu pogasili. A kmalu na to je začelo goreti poslopje Brennerjevo, ki je popolnoma zgorelo.

k Nemška zveza koroških kmečkih združenj ima svoj redni občini zbor dne 3. septembra.

k Poklon tev cesarju v Celovcu. Prvi večer, ko pride cesar ob cesarskih vajah v Celovec, pride družstva cesarju slavnostni izprevod.

k Samcumor. V Celovcu se je ustrelila tobačna delavka Stöffler. Zapustila je pismo, v katerem izjavlja, da je izgubila vse veselje do življenja.

k Slovenski napredek na Koroškem. Iz Glinj poročajo: Tu se je vendar po dolgem sestavilo občinsko predstojništvo, sestojče iz samih narodnjakov. Huda borba se bje ob vsaki volvi za to občino, ker imajo nemčurški velikaši iz bližnjih Borovelj tu svoja posestva in napanjajo vsakokrat vse sile, da bi ugrabili Slovence na posest. Prvi razred jim je gotov, drugi je odločno slovenski; najhujši boj pa se bje za tretji razred, kjer volijo manjši posestniki in puškarji, ki so pogosto gospodarsko odvisni od borovejskih velikašev. To je že razvidno iz števila volivcev tega razreda, katerih sta obe stranki postavili zadnjč 133 na noge; izmed teh Slovenci 69. — Nemci so vložili proti volitvam protest, kateremu pa slavna koroška vlada, čeprav bi rada, ni mogla ugoditi. In tako so si Slovenci postavili za župana posestnika Kidmana, ki bo odločno varoval slovenski značaj te občine. V prihodnje pa je upati, da bo tudi iz Borovelj prihajala druga, za Slovence ugodnejša sapa.

k Novi hotel v Podgori. Novo poslopje, hotel, ki ga stavi gospod poštari Janej, bo kmalu doz dano. Slovesna otvoritev je 8. septembra.

Puškarska zadruga v Borovljah. Društvo Peter Wernig zelo vrlu napreduje. Naročil iz vsega slovanskega sveta je toliko, da je veselje. Tako je prav!

k Pokupovanje kmetij. Grof Henkel, ki je posestnik leških premogokopov, je zopet kupil eno najlepših kmetij pod Uršulinsko goro, Pečnikovo v Prevaljah.

k Prodani grad. Št. Pavelski samostan je prodal svojo graščino Leonstein v Porečah tamošnji občini za ceno 406.000 K. K prodanemu posestvu pripada grad v Porečah, ves gozd, kjer so promenade in stara razvalina. Gospodje benediktinci zgradili so v Št. Pavlu gmazijsko poslope, gradijo letos velik konvikt, in da vse to zmorejo, so prisiljeni, oddajati kos za kosom svojih posestev.

k Nezgoda. Šmihelski trgovec gospod Mory vozil se je preteklo nedeljo zvečer iz Šmihela v Pliberk. Ob železniški progi se mu je splašil konj in v dijem dirjal po cesti naprej. Voz se je zvrnil, gospod Mory, soproga in hčer so padli vun. Gospod Mory si je nogo dvakrat zlomil, gospa je padla vznak in se je ob glavo tako obtokla, da dolgo ni prišla k zavesti, dekletu se pa ni nič hudega zgodilo. Zdravniška pomoč se je hitro dobila in upati je, da nezgoda ne bo imela prehudh posledic.

k Strela udarila v Borovljah. Strela je udarila v cerkev in zraven stoečo mežnarijo v Borovljah. Razun par razpok in lukenj, ki jih je strela zapustila v zakristiji, na prižnici in mežnariji, ni nobene škode.

Štajerske novice.

š Iz Celja. Načelstvo Ljudske hranilnice in posojilnice v Celju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, dobiva iz vseh krajev če-

stítke in pozdrave. Posebno se je veseli kmetjski stan in njega pravi prijatelji ter komaj čakajo, da začne delovati. Kakor smo že poročali, zgodi se to prvi terek prihodnjega meseca, dne 3. septembra t. l., in bode ta željno pričakovani zavod uradoval naprej s strankami vsak terek in petek od 9. do 12. ure dopolne pismeno pa se bode uradoval vsaki dan. Ker so nekateri listi prinašali lažnjiva poročila o odboru, očitno z namenom, mlademu zavodu škodovat, imenujemo tu javno osebo, katere so načelu tega denarnega zavoda. Načelstvo Ljudske hranilnice in posojilnice v Celju, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, sestoji iz teh-le gospodov: Anton Cestnik, c. kr. profesor veronauka; Ivan Fon, c. kr. profesor na slovenski gimnaziji; Kmecl Franc, posestnik hiš in krojač; Kostič Peter, trgovec, vsi v Celju; dalje Franc Samec, posestnik, gostilničar in odbornik občine Celje; Jože Rebov, posestnik in bivši župan celjske okolice; Franc L. povšek, veleposestnik; Jože Kač, posestnik, vsi ugledni in odlični kmetje iz celjske okolice. V nadzorstvo so izvoljeni gospodje: mil. opat Fr. Ograd, kanonik Lav. Gregorec iz Nove cerkve, dr. L. Filipič, odvetnik v Celju, dr. Ivan Benkovič, odvetnik in državni poslanec v Brežcah, Fr. Zdošek, župnik pri Sv. Juriju ob Taboru, J. Glušek, župan celjske okolice in J. Niederdorfer, posestnik mlina, Vrbje pri Zalcu.

š Umrla je 20. t. m. pri Sv. Juriju ob Ščavnici Neža Korošec, mati državnega poslanca dr. Antona Korošca. Naj počiva v miru, gospodu poslancu pa naše iskreno sožalje!

š Utopljenka. Dne 17. t. m. so našli pod bregom Sv. Trojice mrtvo žensko truplo, katero je vrgla voda na kopno. Nesrečnica je bila neka F. Benko; morala je ležati že dolgo v vodi, ker jo je voda tako razjela, da so jo jedva spoznali. Pila je baje rada.

š Obsojeni »fajerberkarji«. Kakor smo že svojčas poročali, obnašali so se nekateri člani ptujših ognjegascov ob priliki požara v Mihovcih pri svojem povratku skrajno surovo in izzivalno. Gospoda B. Zafošnika, kateri jih je opozarjal na njih nedostojno ohnašanje, so ti ljudje na najnedostojnejši način opsovali. Eden glavnih kričačev je bil trgovec Gvidon Högewart, ki ima svojo trgovino v posojilniški hiši (!). Pri obravnavi v Ptuju dne 5. t. mes. bil je Högewart radi razžaljenja časti obsojen na 20 K globe, ozroma 48 ur zapora in na plačilo vseh tožnih stroškov. Dne 13. t. mes. pa je bil v isti zadevi obsojen gostilničar Friderik Stromayer na 10 K globe, odnosno na 24 ur zapora in plačilo tožnih stroškov. Heul!

š Pasivna resistenca železničarjev. Minoli ponedeljek je bil v Mariboru shod uradnikov Južne železnice. Predlagalo se je začetni pasivno resistenco ob velikih vojaških vajah. Ta predlog je bil odklonjen, ker bode uspešnejši začetni resistenco pozneje, ko se bo začelo veliko glavno in nujno prevažanje blaga, ne pa oseb, kakor za časa manevrov.

š Volitve v pridobninsko komisijo Brežice se vrše dne 2. in 3. septembra, oziroma 12. in 13. septembra t. l. Slovenski kandidati so za III. davčno družbo kot volivni možje za davčni okraj Brežice: g. dr. Ivan Benkovič, odvetnik, in g. Anton Klavžar, posestnik, oba v Brežcah; za davčni okraj Sevnica: g. Lud. Smole, trgovec v Savnici, za davčni okraj Kozje: g. dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem, kot član g. dr. Ivan Benkovič v Brežcah, kot njega namestnik g. Fran Gerec, trgovec v Pišecah; za IV. davčno družbo voli Brežice 20, Kozje 19, Sevnica 12 volvni mož, na katere naj se Slovenci po okrajih zedinijo po vpogledu v volivne ime-

nike, nazpoložene v davčnih uradih. Kot kandidat za mesto člana je določen g. Jože Pečnik, posestnik v Zg. Sušici na B zeljskem, kot namestnik gospod Anton Umek, trgovec v Brežcah. Iz komisije sedaj izstopita brežiška Nemca Schmiderschitsch in Solner, Pozor Slovenci! Udeležite se gotovo volitve!

š Vsled žalosti nad bratovo smrtjo se je obesil v celjski okolici delavec Zupanc. Pogrešali so ga že dva meseca. Sedaj so ga dobili obešenega.

š Pogorelo je v Spodnji Hudinji šte. 21 pri Celju gospodarsko poslopje gospoda Jakoba Jelena. Živino so rešili, a gasiti ni bilo mogoče, ker ni blizu vode; celjska požarna bramba, ki je prihitela k požaru, ni mogla ničesar opraviti. Posestnik, skoraj sedemdesetletni starček z istotako staro ženo, trpi občutno škodo, ker je zavarovan za majhno vsoto. Oba sta še spala, ko je pričelo goreti. Vzbudili so ju sosede.

š Mrlič brez glave. Iz Koga pri Brežcah se nam poroča: Dne 15. t. m. ob pol 3. uri popoldne se je ustrelil Martin Puklavec, križniški viničar na Kogu. H ša ni bila na slabem glasu; pač pa se čuje, da je delalo v tej hiši nemir — nesrečno žganje! Pokojni je v domačem nemiru pijan žganja, večkrat pravil, da se bo končal. Na Male Gospoje dan je še bil pri pozni maši in imel s seboj steklenico žganja. Žganje je imel nastavljeno kjersibodi, tudi v streljarni proti toči, in v tej streljarni je nad možnarjem za streljanje proti toči podržal glavo in sprožil. Glavo mu je odtrgalo in tako razneslo, da so jo z motiko vkup strugali.

š Javna pohvala pridnih delavcev. Lepa slovesnost se je vršila dne 17. avgusta v knezoškofjskem gradu v Gornjem gradu. Delavca Jože Grabnar in Anton Ribič sta zvesto služila v knezoškofjski graščini nad 40 let nepretrgoma, da, Grabnar je že škofjski službi nad 50 let. Zato jima je prinesel komisar gospod Lubec iz Mozirja od cesarja podeljeni medalji za zvesto službovanje. V krasni grajski dvorani zbralo se je graščinsko uradništvo, domača duhovščina in mnogo znancev obeh slavljencev. Najprej ju je nagovoril gospod komisar in ju pohvalil za zvesto službovanje. Nato je govoril premil. g. knezoškof Anton Bonaventura, čestital jima prav iskreno in posebno pohvalno omenil, da sta ta dan tudi cerkveno slovesno obhajala, ker sta bila oba v knezoškofjski kapelici pri maši in pri sv. obhajlu. Zelec jima še mnogo čvrstih let pripel jima jima je medaliji na prsi in podaril vsakemu tudi dar 200 kron. Delavca, vidno ganjena, sta se s solznimi očmi zahvalila premlostnemu. Lepo priznanje zvestega dela!

š Zaradi cesarjeve slike umor. V Trbovljah sta pila rudarja Aškerc in Šarn v stanovanju prvega. Šarn je vprašal Aškerc, koliko je dal za cesarjevo sliko, ki je visela na steni. Ko mu je Aškerc imenoval večji znesek, je Šarn zaničljivo vprašal, kako more za tako sl ko dati toliko denarja. Aškerc je postal hud, češ, da je nasprotnik razžalil cesarja ter ga bo vsled tega ovadil oblasti. Grožnja je Šarna tako razkačila, da je zgrabil na mizi velik nož ter ga porinil Aškercu v prsi, da je takoj izdihnil.

Iz raznih krajev.

Iz Marzloha ob Reni (Nemčija). Z veselimi in radostnim srcem beremo novice iz naše mile domovine, katere nam prinašajo vili »Domoljub«. Med vesele novice štejemo romanje na Brezje, sv. Višarje, Trsat in sv. Goro itd., katere svete kraje slovenski rod v soko ceni in jih pogosto obiskuje. Skoz take

alibi, lat., kje drugod; alibi dokazati, pojasniti, da je bil kdo kje drugod tedaj, ko se je izvršilo kako hudo delstvo.

alimentacija, lat., vzdrževanje, preskrba, preživljanje.

alkohol, arab., tekočina, ki nastane pri vrenju sladkornatih tvarin, n. pr. sadja.

alchemija, arab., prizadevanje iz zmešanih tvarin napraviti zlato.

alkóven, arab., spalnica.

alla breve, ital., še enkrat tako hitro kot je pri notah) povedano.

Alah, arab., ime mohamedanskega (turškega) boga.

alée, franc. (alé), drevored.

alegorija, gr., izraz kake misli v podobah, drugače misliti — drugače povedati; alegoričen, v podobah, ne naravnost povedano.

allegretto, ital., nekaj živahno; alégro, veselo, živahno.

aljanca, fr., zveza; aliirati, zvezati, združiti.

amortizacija, lat., uradno razveljavljenje dolžnih listin; plačevanje dolga z obrestmi vred.

amocija, lat., odstavljenje; amovirati, odstaviti.

ampliacija, lat., razširjenje; sodnijsko odložena zadeva, ki se še ne more razsoditi.

amplifikacija, lat., razširjenje; govorniško izvajanje na dolgo in široko.

amputacija, lat., odrezanje kaknega uda; amputirati, odrezati, odsekati.

amulet, lat., stvar, ki jo kdo nosi na sebi da ga štiti, varuje pred začaranjem.

anabaptist, gr., krivoverec, k misli da je krščeneza otroka treba iznova krstiti, ko že odraste.

anátorá, gr., ponavljanje iste besede v začetku več zaporednih stavkov.

anagram, gr., premesitev črk v kaki besedi, tako da nastane nova beseda n. pr. klas. slak.

anahorét, gr., puščavnik.

anahronizem, gr., zmota v časostetju; anahronističen, ki ne spada v ta čas.

anakolutija, gr., prekršenje pravilnega stavkovega reda.

anakreóntičen, gr., po načina grškega pesnika Anakreonta, lahko, nežno, preprosto.

Po ceni se prodá

posestvo v Gradu pri Cerkljah

na Gorenjskem pripravno za mlin, žago ali kakšno drugo obrtno podjetje. K posestvu spada vodna moč 20 konjskih sil, vrt, 2 gozda in obširna poslopja z mnogimi sobami, hlevom itd. Ponudbe naj se neslovijo pod „Vredno“ na upravništvu „Domoljuba“ 1798 3—3

Kurza leta 1907-New-York najpomembnejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, kar tedaj dolgo trajne mušne vešaje po raznih telegrafih, nobenega preosredovanja in prenehanja in sploh nobenih postranskih stroškov naj potje. Parniki se prosterni, varni, trdní in enatni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in potrošila najboljša. Pejasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 69

Andrej Odinec, Ljubljana, Slomíkové ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vsakdo kdor ima večji krog znancev si more zaslužiti denar

z mirnim dostojnim postranskim delom. Ponudbe pod „Srečke na obroke 2516“ pošilja Rudolf Mosse, Dunaj I. Seilerstätte Nr. 2. 1883

Potniki v Ameriko
Hater želijo dobiti po ceni in
z mehčavo potevati naj se obrnejo
na
Simona Kincetla
v Ljubljani, Kolezdvorske ulice 20.
Kolezdvorska Pejasnila daje se brezplačne

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Vsem, ki se čutiljo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez enerzije, da „Sanatogen“ nov življenski pogum in novo moč. Sijajno potrdilo nad 5000 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. 1215 6 6

Brazay Francovo-žganje

je nad 40 let preizkušeno domače sredstvo, posebno proti migreni, influenci, trganju, revmatizmu, krepi oči, služi za izpiranje grla. Neprimeren za masažo, najboljšo preizkušen za ohranitev las. - 1/1 stekl. K 2.—. 1/2 stekl. K 1.20. Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na **Brazay, Dunaj, III/2 Löwengasse 2 a. 971 IV**

!! Pri damah !!

ne pomeni reklama nič, le dejstva govore. Poizkusite torej vsaj enkrat

ELLA-kréme

ki pomladi obraz in osveži kožo. Ogrci lišaji, pege izginejo. Ne samo plemenite dame in umetnice tu-inozemlja priznavajo to kot najboljše in najzanesljivejše sredstvo, ampak vse žensktvo sploh. Cena: 1, 2, 3 in 5 kron.

ELLA-kreme-milo K 1.
ELLA-umivalna voda K 1 in 2.
ELLA-lepotilo K 1.20, 2.40, 3 in 4.

Po uporabi ene porcije omenjenih izdelkov gotov vspeh

Baros Gábor, tovarna za toalet predmete, in kozmet. izdelke. — Centralna prodajalna in pisarna: Budimpešta: VII. Dohany utca 1, zaloga 49, telefon 8-72; tovarna: I. Varosmajor utca 42 (lastna hiša) telefon 45-45. — Razpošilja se dvakrat na dan proti povzetju ali če se pošlje denar naprej. 1726 2—1

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“

izide dne 5. septembra 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	24. avgust	14	82	27	85	73
Gradec,	24. avgust	30	81	3	76	64
Trst,	17. avgust	1	29	48	25	13
Linc,	17 avgust	63	9	18	71	90

Ivan Ogrin

oblastveno konces. zidarSKI mojster in stavbeni podjetnik na Vrhniki (Kranjsko)

si dovoljujem naznanjati slavnemu občinstvu in vsem niteresovanim korporacijam, da sem povečal svojo stavbno podjetje ter isto vsem modernim zahtevam primerno opremil. Prevzemam izdelavo načrtov in proračunov ter izvršitev zasebnih in javnih poslopij, kakor stanovalnih hiš, vil, gospodar. poslopij, cerkva, šol itd. in vseh tozadevnih naprav, kakor napravo in ureditev cesta, kanalizacij itd. Vse zgradbe izvršim solidno po modernih načelih in primernih nizkih cenah. 1240

Največja, najboljša tovarniška zaloga ur, zlatnine, srebrnine china srebra in dragocenih kamenov. 530 21—13

Prodaja le I. vrste blaga.

Nižje vrste blago se ne razpečava. Zadovoljujem se z malim dobičkom

Cenike pošiljam zastoj in poštine prosto.

Kupujem tudi staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni

Fr. Čuden

urar, Prešernove ulice v Ljubljani nasproti frančiškanskega mostu. Eksportna trgov. na vse dele sveta.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovou“. 1878 26-1

Zračna in svitla mizarstva

delavnica

za 4 delavce preskrbljena z orodjem se odda takoj
v najem v Zagoricah 22 (Bled.) Natančnejša pojas-
nila daje vdova Mar. Pčotnik v Zagoricah 22 pošta
Bled. 1861 4-2

Najbolje stiskalnice

za sadje in grozdje, sadne in grozdne
mline, čistilnice za žito kakor druge naj-
bolje poljedelske stroje priporoča tvrdka

„Merkur“, P. Majdič v Celju.

Ceniki zastoj. 1846

Preklic.

Podpisani obžalujem, da sem o Antonu
Boh, posestniku v Orlem št. 23, in Francetu
Hribar, posestniku v Babni gorici št. 6, glede
njunega delovanja v občinskem odboru od-
nosno krajnem šolskem svetu v Rudniku,
osobito tudi gledé dozdevnega sovražnega
postopanja proti učitelju g. Petriču razširil
neresnične govornice in dolžitve, katere s
tem brez izjeme preklicujem. 1892 1-1

Razžaljena prosim odpščenja ter se nji-
ma zahvaljujem, da sta na mojo prošnjo od-
stopila od že uvedenega kazenskega postop-
panja proti meni.

Anton Garbas, posestnik
na Babni gorici št. 4.

Bahač. »Odkar sem bral, da so potniki
po hotelih večkrat ponoči ukradeni, položim
vedno zvečer denar kod blazino. — vi tudi?«
»Ne, ne morem spati, če imam previsoko
vzglavje.«

Najboljši češki izvori Ceno posteljno perje!

S. Benisch

1 kg slvega, dobro
skubljenega K 2—,
boljšega K 2-40; 1 kg
belega, skubljenega
K 3-60, puhastega 5 K
10 v. 1 kg prav linega,
snežno-belega, skub-
ljenega K 6-40, K 8—
Pri naročilu 5 kg
franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz na-
višnjega ali rumenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm
dolga, 116 cm široka, z novim sivim trpežnim perjem
10 K, s finim puhastim sivim perjem 12 K, 14, z najfi-
nejšim sivim puhastim perjem 16 —; 1 vzglavnik 80 cm dolg,
58 cm širok K 2-80, K 3-40, K 4—; Politijski povzvetju
K 15— dalje franko. 1144 10-8

Zamena dovoljena, blago se vzame franko nazaj in
vrne denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Dešenice 71, Šumava, Češko.

Poslavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo
Edino pristen je 85 33

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1
velika specialna steklenica s patent. zamakom
K 6— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ran-
nitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena:
2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju sil
denar naprej — Obe domači sredstvi sta po-
vsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se
naslavljajo na:

Allein echter Balsam Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri
Rogaški Slatini.
& Thierry v Pregradi Brošura s tisoč originalnih pisem gratis in
franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

XOH-I-NOOR
= NAJBOLJA ZNAMKA SVETA =
VSKA PRAZNA KARTA 5-6-
GUMBI JE DRAGOCEN KUPON
CENIK O PREMIAH
ZASTOV IN FRANKO PRI
WALDESU & Ks PRAGA K.
= DOBI SE POUŠOD. =
ZAPONKE (DRUKER)

A. Sušnik

Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.

Trgovina špeciarijskega blaga, moke, špi-
rita, žganja in raznovrstnih barv. — Ob času setve
garantirano kaljiva semena, kakor: detelja, tra-
va, pesa itd. Zaloga raznovrstnega železa,
železnih šin, traverz, Roman in Portland cementa,
štedilnikov, peči, okov za okna in vrata, kotlov vlitih
n bakrenih, mrež za ograjo, pozlačenih nagrob-
nih križev, tehtnic, utež, pump in cevi za vod-
njake, sploh vse železnine po najnižji ceni.
— Velika zaloga poljedelskih strojev: mlatil-
nic slamoreznic, plugov itd. 355 18-14
Dobra postrežba, nizke cene.

Stanje hranilnih vlog:
nad 22 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 768.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne,
jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržane obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni
davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestni vred pa plača vsak dolžnik
toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta
način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v
33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo
dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 1083 13-4

Sirolin

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega kašlja, škro-
fulozl, influenci

mnogostevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Švica).

„Roche“

Dobliva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvorni zavitek „Roche“.

Povečuje slast do jedi in težo telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44 27

Vijedno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . .

2178 52-48

POZOR!

za le K 2-50

doblj vsak krasno srebrno Gloria žepno uro sistem Roskopf-patent na sidro, 30 ur natančno idoča za kar se jamči 2 leti. Vrhutega pozlačeno primerno oklop. verižico za le K 2-50, 3 kom. z verižicami vred 7 K. Pošilja po povzetju tovarn. zaloga švicarskih ur 1553 10-7

S. Urbach, Krakov 95 II.

Izdelane postelje

le rdečega posteljnega ineta! Prav dobrozposoljeno. Perica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm široka K 10-—, K 12-—, K 15-— in K 16-— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14-—, K 16-—, K 18-—, K 21-—. Zglavniki 80 cm dolg. in cm široki K 3-—, K 3-50 in 58 4-—, 90 cm dolg, 70 cm široki K 4-50 in K 5-60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz žime za 1 posteljo K 27-—, boljše K 33-—. Pošilja se pošiljne prosto po povzetju od K 10-— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi pošiljnih stroškov. 6-5 Benedikt Sachsel, Lobes 910 pri Plazu na Češkem. 1662

Ne kupite nobene ure

kožler niste prejeli mojega velikoga cenika!

gl. 1-50 gl. 3-50

altal. Roskopf ura . . . gl.	1-50
srebrna s dvojnimi pokrovom s 3 urab.	2-50
plout. j. klona ure	2-50
prava Roskopf-patent.	2-50
prava Omega.	2-50
srebr. sklopas verižice	1-—
lékarstve zlate ure	10-—
lékarstvi zlati prikladni stenske ure 70 cm	2-50
z bitjem liki svona	5-—
z godbe	6-—
z kuhavice	2-50
kuhinjske ure	2-50
badilke	1-50
ponedilni toča	1-50
dvonajni svonom	1-50
z bitjem in svonom liki svona	2-50
- Triletna pisarna jamstvo, na vsajmerno denar nazaj. Razpolni a po povzetju.

Maks Böhnell
urar, zapriselani sodni cenilec
Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši)
Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in pošiljne prosto.

Enonadstropna hiša se proda v **Hiraki Bistrici**, najbolj pripravná za kakega rokodelca. Več se izve pri gosp. **Josipu Perkanu**, posestniku in županu v **Trnovem**, Notranjsko. 1843 3-2

Zahvala.

Dne 14. avgusta l. l. uničil je podpisanim požar popolnoma oziroma deloma poslopja, ki so bila zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani. Cenitev vršila se je takoj in tudi odškodnina v našo popolno zadovoljnost izplačala. Vsled kulantnega postopanja zavarovalnice štejemo se v dolžnost izreči ji javno zahvalo in to edino slovensko zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočati. 1905

Brdo pri Jelšanih, 18. avgusta 1907.
† Jure Ujčič št. 12. † Luka Stopar št. 38. † Franc Stopar št. 15. Miha Dougen pisar imen in priča. Jakob Hrabar priča.

DOBRO SREČO!

Namesto . . . 3 gl. 50
samo 1 gl. 95

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 30 urna anker-remontoirna žepna ura, prima kolesje z lepim glavir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča za samo 1 gl. 95 kr. 1887 1-1
Dalje ponujam pozlačeno, 30 urno, (veleprima švicarsko kolesje) remont. uro z lepo pozlačeno verižico za samo 3 gl. Za vsako uro dveletno pisarno jamstvo. — Po povzetju pošilja **Izvoz ur KOHANE Krakov št. 42.**
Za vsakojako denar nazaj. Nogi so naročili po dvakrat.

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoržnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlatev vzorcev pri **veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmoernejše blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljnino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potreščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo reelna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev. 1311 12-12

FLORIAN

Je najboljše kreptilo za želodec!

Priznano od učenjakov!

„Florian“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „Florian“ v Ljubljani.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo
Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Rigovec
se priporoča prečistiti dubovčini in p. a. slavn. občinstvo za napravo cerkvenih okras z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, naprav, okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različne porcelanske in steklene posode za namize gostin in zabavnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narisi, ceniki in proračuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ožjed to razpolago. 18 7 52-3

Gimnazijski konvikt

benediktinskega samostana v St. Pavlu v lepi, zdravi legi v lavantinski dolini na Koroškem. 1420 8-7
Javna popolna gimnazija
Prospekte razpošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. Sprejmo se tudi dečki-pevci proti štipendiji ali brezplačni L. ant.

Zaloga, prodaja in razpošiljanje prav dobrega od 88 do 200 vin. liter pri **Carlo jedilnega Gortan, Trst, Via S. Caterina 13.** Ceniki na zahtevo zastoj. 1457 20-9 **olja**

Posestvo

s hišo in pustim vinogradom se proda za 580 kron. Leži na Cirkniku, blizu cerkve pri Mokronogu. Več pove **Jožef Božič, Pijavško, p. Krško, Dolenjsko.** 1898 2-1

Hiša na prodaj.

Zraven tudi travnik, sadni vrt, gozd in vinograd. — Proda se zelo ceno. Več pove upravništvo „Domoljuba“. 1889

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana
spekarna in zaloga peči, nudijo vsako poljubno množino patent

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalzziegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.
Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji. — Vzorec in prospekte pošiljemo na željo brezplačno. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. 854 16
Sprejmejo se zastopniki. Sprejmejo se zastopniki.

